

Paasavond: Leven met de gordijnen open

Na de dood van Jezus duikt in het verhaal van Lucas ineens een zekere Jozef van Arimatea op. Zijn naam is nog niet gevallen, zijn naam zal ook niet meer vallen. Hij doet wat hij vindt dat hij moet doen. Hij kan iedereen zijn. Josef van Arimatea vroeg Pilatus om het lichaam van Jezus. Hij liep niet weg of door. Hij keek de dood aan, wilde de wonden van dit gekruisigde lichaam verzorgen en het in doeken wikkelen. Hij wilde recht doen.

Het is een vrijdagavond in Maart. Ik pak de krant en beland van het ene afschuwelijke verhaal in het ander. Een Mozambikaanse taxi chauffeur die in Zuid -Afrika aan een politieauto wordt vastgebonden en meegesleurd door de straten, een psychiatrische patiënt die doodgeslagen wordt in een cel in België, een Indonesische burger met een verminkt gezicht door een aanval van radicale knokploegen. Het is een Vrijdagavond in maart. Voor mij is het Goede Vrijdag. Al deze mensen hangen immers aan het kruis.

Een vriend van mij ging een paar jaar geleden voor zijn werk naar India. Om collega's te ontmoeten van over de hele wereld en om het harde werk wat te compenseren mochten hij en zijn collega's een reis naar India maken. Als onderdeel van hun teambuildingprogramma reden ze met een bus door de sloppenwijken van Mumbai. Terwijl zijn collega's blikjes cola openden en met elkaar plezier hadden opende mijn vriend de gordijntjes voor zijn raam. U kent het wel van die gordijntjes voor een busraam. Die middag zag hij zoveel narigheid, hardheid en diepe ellende maar ook gemeenschap en zachtmoedigheid voorbijtrekken. De volgende dag, toen hij een dagdeel vrij had, verliet hij het zwembad en trok hij er alleen op uit om meer te zien.

De middag in de bus was voor hem bepalend geweest vertelde hij. Voor hem werd die middag in de bus een metafoor voor hoe hij wilde leven en vooral hoe hij niet meer wilde leven. Met de gordijnen dicht of open. Voor hem was de wereld groter geworden maar niet gemakkelijker. Wegkijken kon niet meer. Dat stadium was hij gepasseerd. Terug in Nederland rolde hij weer in zijn gebruikelijke woon- en werkritme en toch was zijn kijk op dingen veranderd. Hij had besloten met de gordijnen open te leven. Daardoor werd hij zelf zachter, menselijker. Hij zag veel meer op straat en had meer oog voor andere mensen en hun lijden dan voorheen. Datgene wat hij gezien en meegemaakt had was in zijn innerlijk verweven en leidde steeds meer tot een innerlijk gesprek.

Onvermijdelijk word je, als je met je ogen open wil leven, geconfronteerd met allerlei vragen. Is mijn leven wel het echte leven, of leef ik in een ivoren toren? Wat kan ik in mijn eentje doen? Wat is mijn rol hierin, heb ik een opdracht? Waar begint mijn verantwoordelijkheid en waar eindigt het? Kan ik het nieuws nog kijken met een half oog? Je zou er depressief van kunnen worden, cynisch of fatalistisch. Of de dingen om je heen kapot kunnen relativiseren. Terwijl we in ons eigen leven ook allemaal een eigen kruis te dragen hebben. Daar hebben we vaak onze handen vol aan en ons hart vol van. En hoe verhoudt mijn gebrokenheid, mijn wonden en lijden zich tot het grotere lijden

van anderen in de wereld? Als je met open ogen wil leven dan leef je met vragen. Vaak meer dan met antwoorden.

Dan moet ik denken aan het beeld van de Israëlieten die de opdracht kregen zich gereed te maken om door de woestijn uit hun slavernij te worden geleid. Het was hen nog niet duidelijk waar ze naar toe gingen en hun zicht was vast beperkt. Overdag voorgegaan door een wolkkolom terwijl zij 's nachts een vuurzuil van licht volgden. Meer wisten ze niet. Maar ze trokken weg uit hun slavernij, waarschijnlijk vermoeid en gewond, maar wel steeds verder weg van de dood, in beweging, hun gordijnen open, op weg naar beloofd land en nieuw leven.

Ook denk ik aan de rechtvaardige Josef die niet had ingestemd met de dood van Jezus maar die zijn ogen niet sluit en zorgt voor de graflegging. En aan de vrouwen die in beweging komen om olie en balsem voor te bereiden om het lichaam te eren en ten grave te brengen. Eenmaal aangekomen bij zijn graf zullen ze horen: 'De levende bevindt zich niet onder de doden'. De Levende bevindt zich kennelijk niet in zijn graf. Het laatste woord is niet aan het kruis en aan de dood maar wijst ons richting het leven. Maar de levende bevindt zich ook niet in de bus met dichte gordijnen, in een wereldje op zich, in een onverschillige, naar binnen gekeerde, dichte en te kleine waarheid waar het licht niet binnen kan komen.

Dat is misschien wel de oproep die ik dan denk te horen als ik mij de woorden uit de vertellingen van Lucas toe-eigen : Sta klaar, houd de lampen brandend, wees als knechten die hun heer opwachten zodat zij hem direct kunnen opendoen als hij aanklopt. Dat betekent dus dat de Opgestane, de Levende, bij mij kan aankloppen als ik zelf op sta en in beweging kom. Wanneer ik leef met open ogen en mij een weg baan door de vragen heen, door het lijden, mijn eigen donker of dat van een ander. Naar ogen die gezien willen worden en stemmen die gehoord willen worden, ook vlak voor mijn voordeur. Terwijl ik mijn eigen wonden en kwetsbaarheid niet ontken. Want vanuit mijn eigen gebrokenheid kan ik de wonden van een ander pas goed zien. Maar soms kan ons hart zo wagenwijd openstaan dat onze ogen misschien wel teveel gezien hebben, teveel meegemaakt. Onze compassie kan zover gaan dat we alleen nog maar vervallen in diepe treurnis. Zelfs dan zou het verhaal van opstanding dat we zo gaan horen ons aansporen: Sta op, de levende is niet hier, kom met je zware hart vol met tranen toch in beweging, hoe moeilijk het ook is en hoezeer je het vertrouwen in het leven verloren bent misschien. Laat je aanraken door het licht en volg de vuurzuil door de nacht van de woestijn. Doe de gordijnen open en laat het leven binnenkomen. Open je voor het licht en sta op!

Gelezen:

*Lucas 23, 50-56; Lucas 12, 35-40; Exodus 12, 11; Exodus 13, 20-22; Exodus 14, 19-22;
Lucas 24, 1-12*

Claartje Kruijff